

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У
БЕОГРАДУ
Гж1 1759/24
25.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Гордане Тошић, председника већа, Љиљане Милосављевић и Милице Аксентијевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Бојан Патрић, адвокат из Вршца, ул. Гаврила Принципа бр. 52, против Предузећа за трговину на мало Штампа систем доо Београд (Нови Београд) друштво са ограниченом одговорношћу из Београда, ул. Милутина Миланковића бр. 19, чији је пуномоћник Божур Лакетић, адвокат из Београда, ул. Љешка бр. 70, ради исплате, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Основног суда у Вршцу П1 96/22 од 26.1.2024. године, у седници већа одржаној дана 25.10.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Вршцу П1 96/22 од 26.1.2024. године у делу става првог изреке којим је обавезан тужени да тужилци исплати накнаду трошкова превоза, накнаду штете за неискоришћени годишњи одмор, увећану зараду за прековремени рад за период од јуна 2019. године закључно са јулом 2021. године, увећану зараду на име ноћног рада и увећану зараду за рад за време државног празника и у том делу жалба туженог **ОДБИЈА**, као неоснована.

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Вршцу П1 96/22 од 26.1.2024. године у преосталом делу става првог изреке којим је обавезан тужени да тужилци исплати увећану зараду за прековремени рад за септембар месец 2021. године и у ставу другом изреке и предмет у том делу **ВРАЋА** првостепеном суду, на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П1 96/22 од 26.1.2024. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужилце и обавезан тужени да тужилци исплати на име накнаде трошкова превоза, за период од јуна 2019. године закључно са августом 2021. године, појединачно опредељене месечне износе, у вредности и са законском затезном каматом, као у садржају тог дела става; на име накнаде штете за неискоришћени годишњи одмор за 2019. годину, 2020. годину и за 2021. годину, појединачно опредељене износе, у вредности и са законском затезном каматом, као у садржају тог дела става; на име увећане зараде за прековремени рад, за период од јуна 2019. године закључно са септембром 2021. године, појединачно опредељене месечне

износе, у вредности и са законском затезном каматом, као у садржају тог дела става, на име увећане зараде по основу ноћног рада, за период од јуна 2019. године закључно са августом 2021. године, појединачно опредељене месечне износе, у вредности и са законском затезном каматом, као у садржају тог дела става; и на име увећане зараде за рад за време државног празника, за период од новембра 2019. године закључно са мајом 2021. године, појединачно опредељене месечне износе, у вредности и са законском затезном каматом, као у садржају тог дела става. Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 180.655,00 динара, са законском затезном каматом од дана наступања услова за извршење пресуде, до исплате.

Против наведене пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу, побијајући је у целини, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући првостепену пресуду, у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС”, бр.72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба туженог делимично основана.

У првостепеном поступку, у потврђеном делу, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка, прописане чланом 374. став 2. тачке 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка, на које се указује у жалби.

Према чињеничном стању, утврђеном у поступку пред првостепеним судом, тужиља је била запослена код туженог на радном месту продавца, на основу више сукцесивних уговора о раду на одређено време, у периоду од 19.3.2019. године до 18.12.2020. године, потом је уследио прекид рада дужи од 30 дана, након чега је тужиља радила на истоветним пословима на основу више сукцесивних уговора о раду на одређено време, у периоду од 1.2.2021. године до 31.8.2021. године. Радно место тужиље код туженог било је на разним локацијама. Према уговорима о раду, тужиља је засновала радни однос са пуним радним временом од 40 часова недељно. Према члану 7 уговора, запослена стиче право на коришћење годишњег одмора у календарској години после месец дана непрекидног рада, почев од дана заснивања радног односа код послодавца; запослени има право на годишњи одмор у трајању од најмање 20 радних дана у свакој календарској години, који се увећава у складу са чланом 21. Колективног уговора; у случају престанка радног односа послодавац је дужан да запосленом, који није искористио годишњи одмор у целини или делимично, исплати новчану накнаду уместо коришћења годишњег одмора, у висини просечне зараде у претходних 12 месеци, сразмерно броју дана неискористио годишњег одмора. Чланом 11. је одређено да запослени има право на увећану зараду, и то за рад на дан празника који је нерадан дан – најмање 110% од основице, за прековремени рад – најмање 26% од основице, по основу времена проведеног на раду за сваку пуну годину рада остварену у радном односу код послодавца – најмање 0,4% од основице. Према члану 15 уговора о раду, запослени има право на накнаду трошкова у складу са чланом 47. Колективног уговора, и то ради доласка на рад и повратка са рада, у висини цене превозне карте најповољнијег превозника. Зарада је тужиљи била уговорена у висини минималне зараде, радно време је било од 5,30 до 14,00 часова, од 14,00 до 21,00 час и од 14,00 до 22,00 часа. Тужиља је морала да дође 15 минута пре почетка смене, а после завршетка смене остајала је на послу још 15-20 минута, некада и 45 минута, док се не заврши примопредаја. Када би радила у поподневној смени у киоску код банке Интеса, остајала би до 22,30 часова, а суботом и недељом до 24,00 сата. Када су колеге биле на боловању, тужиља је радила и дупле смене, уз сагласност шефа. Послодавац је

запослене путем телефона обавештавао о потреби рада ноћу, прековременом раду и раду на дан државних и верских празника, а тужила је радила прековремено, ноћу и за време државних и верских празника у периоду од 14.6.2019. године 31.8.2021. године. Тужила је радила код туженог до 31.8.2021. године, када јој је престао радни однос због истека времена на које је био закључен анекс уговора о раду број 17784 од 1.8.2021. године. Тужени је исплаћивао тужили основну зараду у висини минималне зараде, а није јој исплаћивао накнаде за прековремени рад, рад за време државних и верских празника и за ноћни рад, нити је исплаћивао трошкове превоза, а сопствени превоз није обезбедио. Тужила није у целости искористила годишњи одмор за 2019, 2020. и 2021. годину. Наведене чињенице првостепени суд је утврдио из исказа тужиле и сведока ББ и ВВ, које је суд прихватио, као јасне, логичне и у складу са изведеним доказима у току поступка. Из налаза и мишљења судског вештака за економско финансијску област Владимира Грујина од 27.9.2023. године, утврђено је да у спорном периоду укупан обрачун накнаде за превоз према броју остварених радних сати из обрачуна зараде и цене месечне карте аутопревозника СТУП Вршац, на релацији Градски ток – Вршац, износи 62.538,69 динара. Накнада за неискоришћени годишњи одмор за 2019. годину, у којој је тужила искористила 9 дана годишњег одмора износи 13.666,00 динара; за 2020. годину, у којој је искористила 10 дана годишњег одмора накнада износи 13.803,00 динара, и за 2021. годину у којој је тужила искористила 7 дана годишњег одмора износи 19.129,00 динара. Накнада за прековремени рад, у периоду од јуна 2019. године закључно са августом 2021. године, износи 160.861,00 динара, накнада за ноћни рад, у периоду од јуна 2019. године закључно са августом 2021. године, износи 16.463,00 динара, накнада за рад за време државног празника, у периоду од јуна 2019. године закључно са августом 2021. године, износи 67.304,00 динара. Појединачни месечни износи и датуми доспелости дати су у табеларном прегледу који је саставни део налаза и мишљења. Првостепени суд је прихватио налаз и мишљење вештака, оценивши да је дат у складу са правилима струке на основу расположиве документације. Парничне странке нису имале примедбе на налаз и мишљење вештака.

На основу утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је основан тужбени захтев тужиле. Према датим разлозима, тужила је у периоду од јуна 2019. године закључно са августом 2021. године радила код туженог прековремено, ноћу, за време државних и верских празника, имала је трошкове превоза до места рада и није искористила у целини годишњи одмор за 2019, 2020. и 2021. годину. Тужени тужили није исплатио увећану зараду на основу прековременог рада, ноћног рада и рада на дане празника, није јој исплатио новчану накнаду за неискоришћени годишњи одмор, нити јој је исплаћивао трошкове које је имала за долазак на рад и одлазак са рада. Висину накнаде штете првостепени суд је утврдио из налаза и мишљења судског вештака од 27.9.2023. године, који је прихватио, а на који није било примедби парничних странака, па је на основу одредбама чланова 62, 68, 72, 73, 75, 76, 104, 105, 107, 108, 111, 118. и 164. Закона о раду, донео одлуку као у ставу првом изреке побијане пресуде.

Тужиоцу је на досуђене износе досуђена и законска затезна камата, у складу са чланом 277. Закона о облигационим односима.

На потпуно и правилно утврђено чињенично стање, првостепени суд је у потврђеном делу побијане пресуде правилно применио материјално право, дајући за своју одлуку довољне и јасне разлоге, које прихвата и другостепени суд.

Одредбама члана 76. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05...75/14), прописано је да је у случају престанка радног односа, послодавац дужан да запосленом

који није искористио годишњи одмор у целини или делимично, исплати новчану накнаду уместо коришћења годишњег одмора, у висини просечне зараде у претходних 12 месеци, сразмерно броју дана неискоришћеног годишњег одмора. Накнада из става 1. овог члана има карактер накнаде штете.

Одредбом члана 104. став 1. Закона о раду, прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду, која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду, док је одредбом члана 105. став 1. истог закона, прописано да зарада из члана 104. став 1. овог закона се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца (награде, бонуси и сл.) и других примања по основу радног односа, у складу са општим актом и уговором о раду.

Одредбом члана 106. Закона о раду, прописано је да се зарада за обављени рад и време проведено на раду састоји од основне зараде, дела зараде за радни учинак и увећане зараде, док је одредбама члана 107. став 1, 3. и 4. истог закона, прописано да се основна зарада одређује на основу услова, утврђених правилником, потребних за рад на пословима за које је запослени закључио уговор о раду и времена проведеног на раду, да се општим актом утврђују елементи за обрачун и исплату основне зараде и зараде по основу радног учинка из става 1. и 2. овог члана, те да уговором о раду може да се утврди основна зарада у већем износу од основне зараде утврђене на основу елемената из општег акта.

Одредбом члана 108. став 1. Закона о раду, прописано је да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду, и то: 1) за рад на дан празника који је нерадни дан - најмање 110% од основице; 2) за рад ноћу, ако такав рад није вреднован при утврђивању основне зараде - најмање 26% од основице; 3) за прековремени рад - најмање 26% од основице. Одредбом става 5. истог члана, прописано је да основицу за обрачун увећане зараде чини основна зарада утврђена у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

Одредбом члана 118. став 1. тачка 1) Закона о раду, прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, и то за долазак и одлазак са рада, у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз

Поштујући цитиране одредбе, код неспорно утврђених чињеница у првостепеном поступку, да је тужиља у спорном периоду радила код туженог прековремено, ноћу, на дане празника који су нерадни дани, да није искористила у целини годишњи одмор за 2019, 2020. и 2021. годину, да тужени није доказао да је обезбедио сопствени превоз за долазак на рад и одлазак са рада, те да није доказао да је исплаћивао тужиљи у спорном периоду увећање зараде на основу остварених сати прековременог рада, ноћног рада и рада на дане празника који су нерадни дани, да није исплаћивао трошкове превоза, нити новчану накнаду уместо коришћења годишњег одмора, с обзиром на то да је тужиљи престао радни однос код туженог, правилно је одлучио првостепени суд када је туженог обавезао да тужиљи исплати досуђене износе на име накнаде трошкова превоза, накнаде штете за неискоришћени годишњи одмор, увећања зараде за ноћни рад и за рад на дане државних празника који су нерадни дани, као и увећање зараде прековремени рад у периоду од јуна 2019. закључно са јулом 2021. године, чија је висина утврђена из налаза и мишљења судског вештака, на који странке нису истакле примедбе.

Неосновано се у жалбама тврди да је првостепени суд погрешно и непотпуно утврдио чињенично стање, имајући у виду одредбу члана 228. Закона о парничном поступку, којом је прописано да је странка дужна да изнесе чињенице и предложи доказе на којима заснива свој захтев или којим оспорава наводе и доказе противника, а суд утврђује чињенице од којих зависи одлука о основаности захтева, у ком смислу је првостепени суд и поступио. Туженом није ускраћена могућност да расправља пред судом, али иако уредно позиван, није приступао на рочишта, нити је истицао примедбе на налаз и мишљење судског вештака и није доставио ниједан доказ којим би оповргао чињенице утврђене током првостепеног поступка, што за последицу има да у жалби не може основано оспоравати чињенично-правни закључак првостепеног суда, који је заснован на исказима тужиле и сведока и датом налазу судског вештака, који је израђен на основу тужилине личне евиденције радних сати, јер тужени није доставио тражену документацију.

Неосновани су жалбени наводи туженог о учињеној битној повреди поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, јер је изрека првостепене пресуде у потврђеном делу разумљива и не противречи разлозима датим о свим битним чињеницама, који су јасни и непротивречни, а о битним чињеницама не постоји противречност ни између онога што се у разлозима пресуде наводи о садржини изведених доказа и самих тих доказа, па пресуда у том делу нема недостатака због којих се не може испитати.

Из изнетих разлога, првостепени суд је у потврђеном делу пресуде, на потпуно и правилно утврђено чињенично стање, правилно применио материјално право када је закључио да је тужени дужан да тужилци исплати досуђене износе на име накнаде трошкова превоза, накнаде штете за неискоришћени годишњи одмор, увећања зараде за ноћни рад и за рад на дане државних празника који су нерадни дани, као и увећање зараде за прековремени рад, у периоду од јуна 2019. закључно са августом 2021. године, па је побијана пресуда потврђена у том делу става првог изреке, како за износ главног дуга, тако и одлука о камати, која је донета правилном применом одредаба чланова 277. и 324. став 1. Закона о облигационим односима.

Међутим, одлука првостепеног суда у преосталом делу става првог изреке, којим је усвојен тужбени захтев за исплату увећане зараде за прековремени рад за месец септембар 2021. године, не може се прихватити као правилна, јер је суд њеним доношењем учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, с обзиром на то да изрека пресуде у том делу противречи разлозима о битним чињеницама датим у пресуди, па у том делу има недостатака због којих се не може испитати, на шта се основано указује у жалби туженог.

Наведена битна повреда састоји се у томе што је првостепени суд у образложењу побијане пресуде навео да је тужилца радила код туженог до 31.8.2021. године, када јој је престао радни однос због истека времена на који је био закључен уговор о раду на одређено време, при чему из налаза и мишљења вештака за економско-финансијску област произлази да је обрачуната мање исплаћена зараде на име увећања за прековремени рад, за период од јуна 2019. године закључно са августом 2021. године, а првостепени суд је закључио да тужилци припада право на увећање зараде по том основу и за септембар 2021. године, када тужилца више није била у радном односу код туженог, због чега изрека пресуде у том делу противречи датим разлозима о битним чињеницама.

Из наведених разлога, првостепена пресуда је укинута у делу става првог изреке

који се односи исплату увећане зараде за прековремени рад за месец септембар 2021. године, јер одлука у том делу има недостатке због којих се не може испитати, па је одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка, садржана у ставу другом изреке побијане пресуде, јер зависи од коначног исхода спора и успеха странака у њему.

Првостепени суд ће у поновном поступку отклонити учињену битну повреду одредаба парничног поступка, па ће оценом изведених доказа у смислу члана 8. Закона о парничном поступку, правилно и потпуно утврдити чињенично стање и правилном применом материјалног права поново ће одлучити о преосталом захтеву тужиле, а за своју одлуку дати ће јасне разлоге.

Из наведених разлога, Апелациони суд у Београду је применом одредаба чланова 390, 391. став 1, 401. тачка 3. и 165. став 3. и 4. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр.72/11...18/20), одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа – судија
Гордана Тошић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**